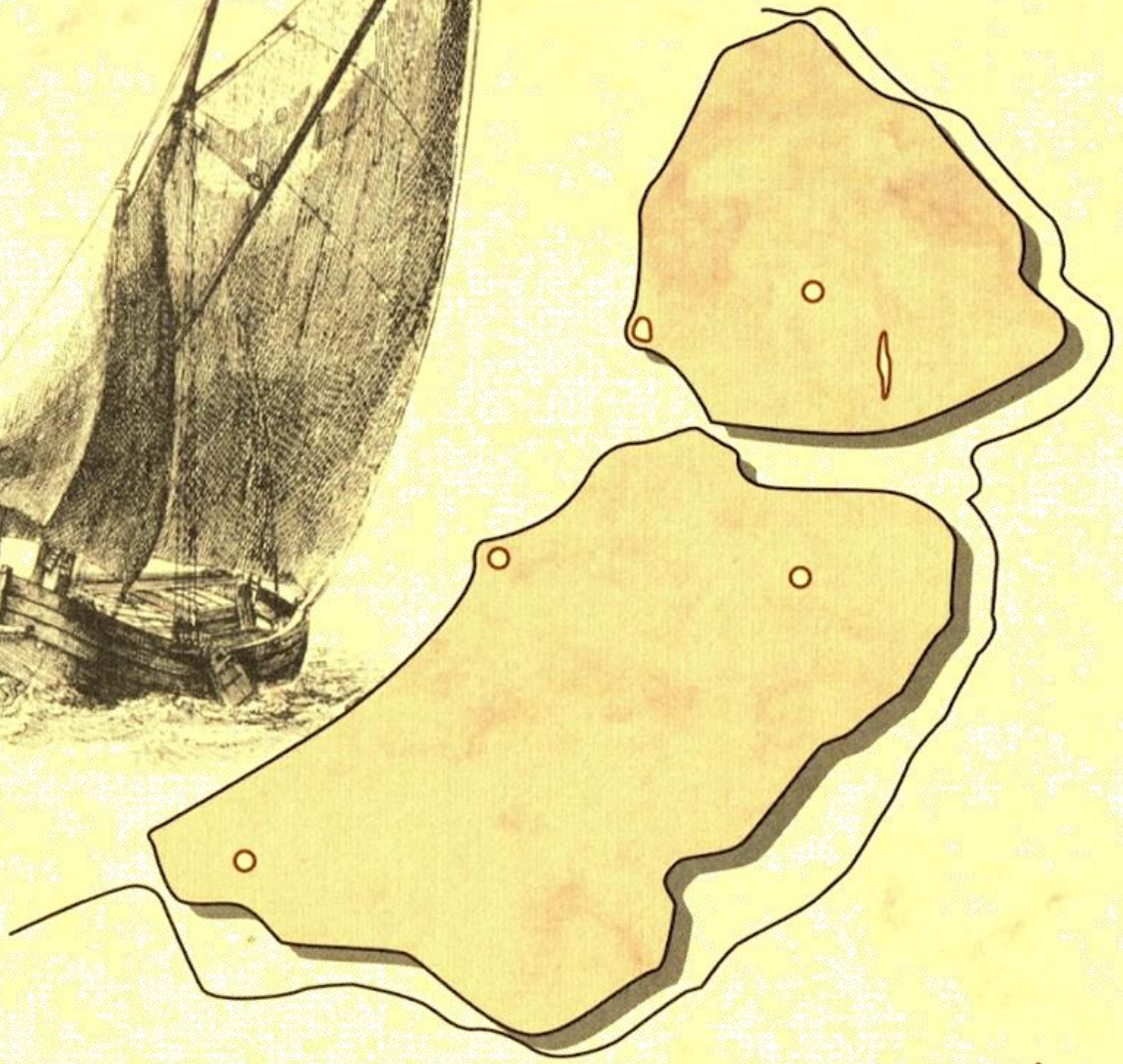
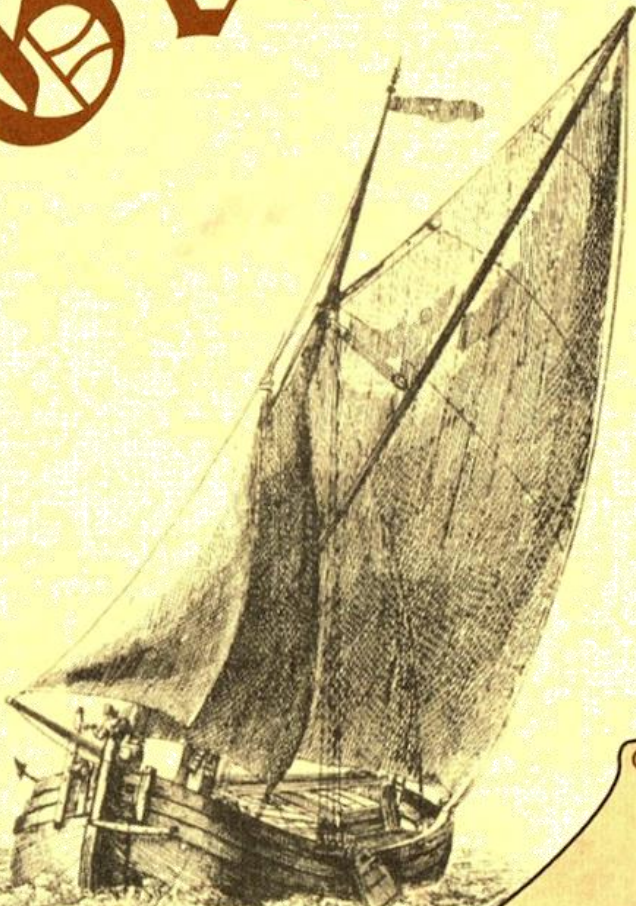

Genealogica

afdeling Flevoland

Nederlandse Genealogische Vereniging

38^e jaargang

Nr. 2

Mei 2022

Agenda

Lezingen

In Batavialand op zaterdagmiddag van 14.00 – 16.30 uur in de Ontginningszaal.

DATUM	ONDERWERP	SPREKER
29 okt 2022	Lezing over het stamboomprogramma van de NGV GensDataPro	Ir. Bas Wiltshut

Excursie

29 sept 2022	Excursie naar Delft. Jan van der Mast geeft een rondleiding door het Agnetapark ('Sociaal Arbeidersparadijs') in Delft en vertelt het unieke verhaal van het bevlogen ondernemersechtpaar Van Marken, oprichter van de Gistfabriek, Oliefabriek (Calvé) en de Lijmfabriek.
--------------	--

Voorouderspreekuren.

Almere (1e zat. van de maand)	De Nieuwe Bibliotheek Centrum	11.00 - 15.00 uur
Lelystad (1e zat. van de maand)	Studiecentrum Batavialand	11.00 - 15.00 uur
Kampen (1e zat. van de maand)	Stadskazerne	10.00 - 12.00 uur
Emmeloord (2e zat. van de maand)	Basisschool de Planthof	10.00 - 12.00 uur
Dronten/Swifterbant (1e zat.vd maand)*	FlevoMeer Bibliotheek	10.00 - 12.00 uur

* oneven maanden in Dronten,
even maanden in Swifterbant.

Verslag van de excursie naar KB Den Haag.

Op 21 april heeft onze afdeling een excursie georganiseerd naar de KB in Den Haag. Hiervoor hebben zich 17 personen aangemeld. Helaas moesten 3 personen op het laatste afzeggen wegens ziekte. Vol goede moed reisden we met de trein naar CS Den Haag. De KB ligt op een paar honderd meter verwijderd van het CS. Omstreeks 10.30 uur kwamen we aan op het station en we zouden om 10.45 uur ontvangen worden in de KB door onze gastvrouw van de KB, mevrouw Sarah D'Huys. Echter voordat iedereen binnen was, ging het brandalarm af.

Iedereen moest naar buiten, ook de eigen medewerkers van de KB. Het bleek een ontruimingsoefening te zijn en na 15 minuten mochten we weer naar binnen. Na een korte introductie begon Sarah D'Huys met haar programma. Er volgde een uitgebreide uiteenzetting van Wat is Delpher, Wat zit er in Delpher en hoe kan je het meest efficiënt opzoeken in Delpher. Ook werd nog stilgestaan bij de eventuele auteursrechten op artikelen in Delpher.

In Delpher vind je ca 18 miljoen krantenpagina's over het tijdvak 1618 tot 1995 en 12 miljoen tijdschriftenpagina's over het tijdvak 1800 tot 1970 en ca 900.000 boeken over het tijdvak 1486 tot 2013. Ook kunt u bladeren in de ca 1,5 miljoen ANP radiobulletins.

Delpher maakt gebruik van de OCR (Optical Character Recognition) techniek, deze zorgt ervoor dat publicaties op woordniveau kunnen worden doorzocht. Hoe ouder het materiaal is, hoe moeilijker het is om deze publicaties via OCR te scannen. Veelal wordt dit opgelost door handmatig deze teksten aan te passen. Een tijdrovend karwei.

Onderstaande link brengt je bij een uitgebreide handleiding waarin ook de vele zoektips worden benoemd. Ook vind je een link naar instructiefilmpjes op YouTube.

<https://www.delpher.nl/over-delpher/handleiding/zoeken-in-delpher>

The screenshot shows the 'Handleiding' (Guide) page on the Delpher website. At the top, there's a search bar with 'Doorzoek alles' and a dropdown arrow, followed by 'Zoeken in alle tekstcollecties' and a search button. Below this, the 'Handleiding' section is highlighted in red. It includes links for 'Wat is Delpher?', 'Wat zit er in Delpher?', and 'Vraag en antwoord'. A 'Contact' section with an information icon and a note 'Velden met een * zijn verplicht' is also present. A text input field for 'Je vraag of opmerking*' is shown. On the right, a search bar for 'Zoeken in de handleiding' is available. Below the search bar, a list of links is provided: 'Zoeken in Delpher', 'Zoekresultaten bekijken en sorteren', 'Publicaties bekijken, printen en delen', and 'Instructiefilmpjes'.

In principe mag al het materiaal uit Delpher voor eigen onderzoek vrij worden gebruikt. In onderstaande link vind je meer informatie over de gebruiksvoorwaarden, die door Delpher worden gehanteerd. <https://www.delpher.nl/over-delpher/gebruiksvoorwaarden>.

Wel is het gebruikelijk dat de bronvermelding dan wordt opgenomen in je document.

Na deze boeiende uiteenzetting van de vele zoekmogelijkheden in Delpher gingen we om 12.45 samen lunchen in de “De Stationshuiskamer” op het CS .

Na de lunch kregen we een rondleiding door de magazijnen. Meer dan 120 km aan boeken en tijdschriften ligt hier opgeslagen . Ook kregen we de gelegenheid om een kijkje te nemen in de microfilmzalen en in de leeszaal voor Bijzondere Collecties. In de microfilmzaal werd uitleg gegeven over hoe jezelf opzoeken kunt doen.

Hiermee kwam een einde aan een zeer interessante excursie en heeft iedereen toch meer inzicht gekregen wat er allemaal word bewaard en welke mogelijkheden er zijn om dit toch in te zien. Met een tevreden gevoel stapte iedereen weer in de trein richting Flevoland.

Willem Hollak, herbergier te Ommen

In het midden van de achttiende eeuw was mijn voorouder **Willem Hollak**¹, geb. ca 1715 herbergier te Ommen. Ter vergroting van de stadsfinanciën had de magistraat van Ommen in 1662 al een herberg gebouwd op de Haar aan de Hessenweg (Hessenweg West 1 Ommen is nu het adres). Op 26 januari 1742 besloot de stad opnieuw op deze stadsgronden een herberg te plaatsen ter ondersteuning van stad en burgerij.² Deze herberg stond eerst bekend onder de naam 'grote Oude Haar' of Ommer Haar (genoemd naar de omliggende woeste gronden). Laatste hospes of kastelein van de herberg was Jan Bisschop. Sindsdien staat de herberg vooral bekend onder de naam Bisschopshaar.

De herberg was strategisch gelegen bij een kruising van (handels)wegen: aan de Hessenweg, een brede zandweg, en op de kruising met de weg naar de Ommerschans. De Hessenweg werd vooral gebruikt door de hannekemaaiers, pikmeiers, postwagens en diligences die vanuit Duitsland via Hardenberg naar Holland gingen.

In de negentiende eeuw werd begonnen met het verharderen van wegen waardoor meer verkeer op ook andere wegen plaatsvond en de Hessenweg zijn speciale status van handelsweg verloor. De doorgaande route kwam toen bij Ommen langs de Vecht te liggen en dat betekende het einde van herberg de Bisschopshaar en van veel andere pleisterplaatsen aan de Hessenweg in Ommen.

In 1881 was Gerrit Jan Slotman eigenaar geworden van herberg de Bisschopshaar en hij veranderde de herberg in een boerenwoning, maar behield enkele details van vroeger zoals de hooiberg en wagenschuur. En ook latere bewoners verbouwden de (woon) boerderij maar voerden de restauratie en renovatie oog met behoud van historische elementen zoals het rieten dak, erf, de hooiberg en de wagenschuur.³

¹ De afstamming loopt via mijn moeder Maria Johanna Jonker > haar vader Nicolaas Johannes Jonker > zijn moeder Hermina Johanna Nijmeijer > haar moeder Harmina Overmars, haar vader Willem Overmars > zijn moeder Berendina Willemsdr Hollak en haar vader > herbergier Willem Hollak.

² Willem Bemboom, 'Het maritieme cultuurlandschap van Regge en Vecht', Rijks Universiteit Groningen, Afdeling Maritieme Archeologie, 15 jul 2007.

³ Erve Slotman in Ommen: van bouwval naar schitterende boerderij Vechtdal Centraal zaterdag 30 april 2022; Tekst/Foto: Harry Woertman

In *Ommen rond de 19^e eeuw. Bijdrage tot de geschiedenis van Ommen* vertelt auteur G. Steen in 1982 hoe Willem Hollak in 1762 neergeschoten bedelaar **Jacob Willems** in de stadsherberg kreeg. Willem stuurde snel zijn zoon naar Ommen om de burgemeesters, die tevens rechtspraken, hierover te informeren. De stadsbestuurders kwamen meteen kijken en namen twee chirurgijns mee, een protestante (**Hendrik Cleman sr**) en een katholieke (**Hendrikus Johannes Nijman**). Geconcludeerd werd dat Willems in zijn rechterbeen was geschoten en een flinke wond met botbreuken had tussen kuit en enkel. Er werden twee mannen gehaald (**Willem Boldewijn** en **Benjamin Sleinsters**) om bij de bedelaar de wacht te houden en met hem in de herberg te verblijven. Uiteindelijk zouden deze mannen dertig dagen in de herberg zijn en voor hun verblijf twaalf stuivers per dag declareren.

Met de bedelaar liep het niet goed af. Hij had koudvuur gekregen; zijn voet was afgestorven en was vreselijk beginnen te stinken. Om de man te verdoven kreeg hij van herbergier Hollak per dag één tot twee flessen wijn, afgewisseld met bier en jenever. Tijdens zijn verblijf in de herberg zou hij in totaal voor fl. 30,- eten en drinken.

6 Januari 1762 rapporteerden de burgemeesters dat de bedelaar zeer verzwakt was en dat zijn voet er bijna afgerot was. Diezelfde dag viel de voet er dan ook af. Hierna leek het even beter te gaan met de man, maar op 10 januari werd alsnog een amputatie uitgevoerd (het bot werd afgezaagd). Chirurgijnen Cleman en Nijman rekenden hier elk fl. 3,- voor. Daarna werd Willems op 23 januari verhuisd naar Hendrik Cleman sr. in wiens zorg hij uiteindelijk stief 6 februari 1762, 's nachts om twee uur.⁴

Willy van der Most.

⁴ Bron: GA Ommen, inv.nr. 650; Literatuur: Steen, G, Ommen ronde de 19e eeuw. Bijdrage tot de geschiedenis van Ommen (Ommen 1982).

Lezing door Bas Wilschut over GensDataPro.

Op 29 oktober 2022 is er in Batavialand in Lelystad een lezing gepland over het stamboom-programma GENSDATAPRO (GDP) door Ir. Bas Wilschut. Deze lezing bestaat uit 2 onderdelen. Voor de pauze zal deze lezing bestaan uit kennismaken met GDP en uitleg over installatie van het programma en hoe te beginnen met het invoeren van gegevens. Dus eigenlijk GDP voor beginners. Na de pauze zal meer worden op specifieke vragen van gebruikers die al langere tijd met dit programma werken. GDP voor gevorderden.

GensDataPro (GDP) is een Windows computerprogramma voor genealogische doeleinden. Het programma is door Ir. Bas Wilschut in samenwerking met de NGV ontwikkeld en telt inmiddels ca. 7.000 gebruikers. Het mag gerekend worden tot de beste programma's voor de Nederlandse markt. Door gebruik van schermen (windows) is het bijzonder gebruikersvriendelijk.

Het programma werd gelanceerd op 19 juli 2002 als opvolger van GD/D90. In de loop der jaren zijn er meerdere grote updates geweest en vele kleinere. Hierdoor is het programma meegegroeid met de ontwikkelingen op IT-gebied en met de wensen van de gebruikers.

Eind augustus 2020 verscheen **GensDataPro 3.0**. Deze versie werkt probleemloos op Windows 11. De veranderingen ten opzichte van de vorige versie bevinden zich voornamelijk onder de motorkap. Hierdoor werken vele onderdelen nu sneller. Verder is het mogelijk geworden om resultaten van DNA-onderzoek te verwerken.

Strategiediscussie in de ALV van 19 maart 2022.

Reactie van de Afdeling Flevoland op het verzoek van het HB om de strategiediscussie te voeren in onze ALV van 19 maart 2022. Onderstaande punten kwamen naar voren in deze discussie.

1. Onze leden vinden het belangrijk dat de NGV zich meer gaat richten op het helpen van haar leden bij voorouderonderzoek in Duitsland. Ook was men van mening dat de bibliotheek van WGod beschikbaar moet zijn voor alle leden van de NGV. Een uitgebreid overzicht cq uitgebreid stappenplan op de NGV website zou daarbij helpen. Men is duidelijk op zoek naar concrete handvatten..
2. De NGV zal zich nadrukkelijker moeten richten op het helpen van haar leden bij voorouderonderzoek.
3. De Gens Nostra. Deze bevat altijd een rubriek met publicaties gemaakt door anderen. Voor de leden is het belangrijk dat zij deze publicaties ook kunnen lezen. Deze publicaties staan momenteel niet op de website van de NGV. Onze leden doen een dringend verzoek om deze ook op de website van de NGV te plaatsen.
4. De NGV zal zich bij het digitaliseren alleen moeten richten op die zaken die NIET al door anderen zijn of worden gedigitaliseerd. Ook vinden onze leden samenwerking met organisaties met dezelfde doelstelling, zoals o.a. CBG, KB, Ons Voorgeslacht ed. noodzakelijk.
5. Aanbevolen wordt om op de website een overzicht te plaatsen van hoe je stamboomonderzoek doet voor beginners. Dit overzicht moet vooral voor niet-leden bereikbaar zijn. Daarnaast wordt aanbevolen om een alleen voor leden toegankelijk uitgebreider overzicht te plaatsen over stamboomonderzoek voor gevorderden.
6. De NGV zou zich nadrukkelijker moeten richten op jongeren en op mensen die niet in Nederland zijn geboren. Denk hierbij met name aan allochtone jongeren. In Bunnik staat een serie boekjes (al 30 jaar oud), deze zouden kunnen worden aangepast / aangevuld / verbeterd naar de huidige tijd en digitaal beschikbaar moeten komen. Ook op de NGV website zou hier een samenvatting o.i.d. kunnen worden geplaatst.
7. Ten slotte vinden we het voortbestaan van de afdelingen belangrijk. De afdelingen zijn de ingang om mensen concreet te helpen bij hun voorouderonderzoek.

Piet Peeters, Maurice Kruijk

Verslag van de AV van 21-05-2022

Op 21 mei jl. is er een Algemene Vergadering van het Hoofdbestuur van de NGV geweest in Odijk, waar alle afgevaardigden van de afdelingen aanwezig waren uitgenodigd. Namens de afdeling Flevoland waren Wim Sijses en Piet Peeters aanwezig. En deze vergadering stond voor een groot deel in het teken van een presentatie van de commissie Strategie en Organisatie. Deze commissie is eind vorig jaar in het leven geroepen om te onderzoeken hoe de organisatie van de NGV er in de toekomst uit zou moeten zien en welke strategie gevolgd moeten om de daling van het aantal leden een halt toe te roepen. De gemiddelde leeftijd van onze leden neemt nog steeds toe en er is weinig aanwas van de jongere generaties genealogen. Uit een evaluatie is gebleken dat een groot deel van onze leden vindt dat de NGV teveel in zichzelf is gericht en niet met zijn tijd is meegegaan. De NGV moet zich toespitsen op genealogie (incl. DNA), familiekunde en (familie-)heraldiek en het delen van deze kennis. Op deze manier moet de NGV weer een “sterk merk” worden dat een toegevoegde waarde voor nieuwe leden betekent. Het doel van de NGV moet zijn het professionaliseren en stimuleren van de beoefening van de genealogie en familiegeschiedenis in Nederland met behulp van de leden, die hun kennis delen. De afgevaardigden konden zich vinden in de grote lijnen van deze strategie en de commissie gaat nu de concrete stappen uitwerken die nodig zijn om dit te realiseren.

Financieel gaat het wat beter, dankzij een nalatenschap van € 100.000, die is ontvangen uit de erfenis van een voormalig bestuurslid. Als gevolg van de Covid pandemie is in 2021 veel minder geld uitgegeven aan lezingen en excursies. De ICT uitgaven zijn drastisch beperkt tot het nakomen van alle noodzakelijke en contractuele verplichtingen. Als gevolg van de contributieverhoging die is doorgevoerd in 2021 is het effect van de dalende ledenaantallen nagenoeg gecompenseerd. Het ledenaantal liep terug met ca 8%, waarvan 1,5% als gevolg van overlijden. De juridische procedures met het voormalige hoofd ICT hebben gezorgd voor een aanzienlijke kostenpost en zullen per saldo hoger uitvallen dan de opbrengsten van de opgelegde dwangsommen vanwege het niet nakomen van de door de rechter in kort geding opgelegde verplichtingen. Dankzij de nalatenschap is het jaar afgesloten met een positief saldo van ruim € 50.000.

Het Hoofdbestuur is uitgebreid met 2 personen, t.w. Guus van Gameren, 2-de voorzitter, en Henriette Adema, 2-de secretaris. Het hoofdbestuur bestaat nu uit Peter van Boheemen voorzitter en Guus van Gameren 2-de voorzitter, Casper de Jong secretaris en Henriette Adema 2-de secretaris, Menno de Lange penningmeester en Ron Weening 2-de penningmeester.

Na de lunch werd de oud-voorzitter Jos Taalman in de gelegenheid gesteld de vergadering toe te spreken. Hij verklaarde enorm teleurgesteld te zijn door de fraude van Hoofd ICT. Hij had volledig vertrouwen in hem gehouden tot het moment dat het nieuwe HB met harde bewijzen aantoonde wat door diverse afgevaardigden al eens eerder was benoemd. Ook had hij

achteraf spijt van de harde confrontatie tussen hem en de afgevaardigde van afdeling Drenthe, die al eerder de vraag had gesteld of er sprake kon zijn van frauduleuze handelingen. Deze vraag heeft hij toen de afgevaardigde heel kwalijk genomen en daarvoor heeft hij nu spijt betuigd.

Het Bestuursverslag 2021 is goedgekeurd. Goed nieuws is dat de afdelingen Twente, West en Midden-Brabant en Zaanstreek-Waterland weer een voltallig bestuur hebben. Ook is de cursus “Stamboomonderzoek voor beginners” gereed. Deze door de NGV ontwikkelde cursus biedt aan de afdelingen een heel goede mogelijkheid om leden, nieuwe leden en potentiële leden te helpen met de eerste stappen op het pad van de genealogie.

Tot slot willen we nog aangeven dat de sfeer in de vergadering heel goed was. Kritisch, alert, maar er werd goed geluisterd naar argumenten. De omgang met elkaar was respectvol en wij hadden het gevoel dat het huidige bestuur er alles aan doet om de NGV weer op succesvol te maken. Er wordt een groter beroep gedaan op de afdelingen om samen de schouders eronder te zetten en dat vinden wij een goede zaak.

De afgevaardigden,

Wim Sijses , Piet Peeters

Famillement Amsterdam 2022

Opzoeken in krantenarchief van Delpher.

WE HEBBEN EEN AANTAL ZOEKTIPS U OP EEN RIJ GEZET, ZODAT U OP EEN GEMAKKELIJKE EN EFFICIËNTE MANIER UW ARTIKELEN IN DELPHER KUNT OPZOEKEN.

Het gebruik van de ZOEKBOX.

Op de homepage van Delpher staat een zoekbalk. Typ de zoekterm van je keuze in en druk op enter. Delpher gaat nu zoeken naar treffers in alle Delphercollecties.

Tips voor snel en doeltreffend zoeken.

1. Zoeken naar 2 woorden die niet dicht bij elkaar staan.

Typ AND tussen de zoekwoorden. Beide woorden moeten voorkomen in de tekst, maar ze hoeven niet dicht bij elkaar te staan. Voorbeeld: Beatrix AND Claus. Deze optie staat standaard aan als je zoekt naar meer dan één woord.

2. Zoeken naar een vaste combinatie van woorden.

Zet je zoekterm tussen dubbele aanhalingstekens. Bijvoorbeeld: "Koningin Beatrix". De resultatenlijst geeft alleen treffers met deze vaste combinatie.

3. Zoeken naar 2 woorden die wel dicht bij elkaar staan.

Typ PROX tussen de zoekwoorden. Beide woorden moeten voorkomen in de tekst en ze moeten in elkaars nabijheid staan. De maximale afstand is 10 woorden.

4. Sluit bepaalde combinaties van woorden uit.

Typ NOT tussen de zoekwoorden. Het tweede woord mag niet voorkomen in de tekst. Bijvoorbeeld: koningshuis NOT Nederland.

5. Zoeken naar één van beide woorden.

Typ OR tussen de zoekwoorden. Bijvoorbeeld: Beatrix OR Claus. Je krijgt alle treffers waarin de namen Beatrix of Claus voorkomen.

6. Zoeken naar verschillende versies van een woord.

Typ een * om verschillende uitgangen te vervangen. Bijvoorbeeld: Nederland* geeft je treffers op Nederland, Nederlander, Nederlandse, enz. Typ een ? om één enkel teken te vervangen. Bijvoorbeeld: va?antie geeft je treffers voor vakantie en vacantie. De * en het ? kun je niet gebruiken aan het begin van een woord. Standaard zoekt Delpher naar historische spellingvarianten.

7. Accenten.

Als je zoekt op woorden zonder accent, levert dit ook treffers met accent op. Voorbeeld 1: Zoeken op Leon levert ook de treffer "Léon".

Als je een zoekwoord ingeeft met een accent, levert dit alleen treffers met accent op. Voorbeeld 2: Zoeken op Renée levert alleen treffers met exact "Renée". "Renee" wordt dan niet teruggevonden.

Dit geldt voor alle tekens met accenten zoals bijvoorbeeld ö, é, à, ç, ê,

8. Leestekens.

1. Hoofdletters

Hoofdletters in zoekwoorden worden genegeerd.

Voorbeeld 1: Zoeken op "de wit" geeft de treffers "De Wit", "de Wit" en "De wit".

2. Het koppelteken "-" en de apostrof "'"

Als je zoekt met een koppelteken of apostrof, wordt er ook letterlijk naar dit koppelteken of apostrof gezocht.

Voorbeeld 1 : Zoeken op "kunstzinnig-bewogen" met koppelteken geeft alleen treffers waar ook letterlijk "kunstzinnig-bewogen" staat in de tekst.

Voorbeeld 2: Zoeken op "D'Huys" met apostrof geeft alleen treffers waar er ook letterlijk "D'Huys" staat.

Als je zoekt zonder koppelteken of apostrof, worden er ook treffers gevonden met koppelteken of apostrof.

Voorbeeld 1: Zoeken op "drugsbaron" geeft ook treffers waar er "drugs-baron" in de tekst staat.

Voorbeeld 2: Zoeken op "dhuys" geeft ook treffers waar er D'Huys in de tekst staat.

Als je zoekt op een deel van samenstelling, gescheiden door een koppelteken, wordt ook de volledige samenstelling gevonden.

Voorbeeld: Zoeken op "Mugge", geeft ook de treffer "Mugge-Plugge".

Deze specificaties zijn enkel van toepassing op de leestekens: ' en –

3. Andere Leestekens

Alle leestekens behalve de apostrof en het koppelteken worden door de zoekmachine genegeerd. Denk aan . ! , ? : _ , maar ook alle andere mogelijke leestekens. Het maakt dus niet uit of je met of zonder een leesteken zoekt, de resultaten blijven gelijk.

Voorbeeld 1: Zoeken op "Feest!" geeft ook treffers met "feest".

Voorbeeld 2: Omgekeerd geeft zoeken op "hoera" ook de treffer "Hoera!"

9. Zoeken in een van de materiaalsoorten.

Je kunt je zoekactie preciezer maken door links van het zoekvenster één bepaalde materiaalsoort te kiezen, bijvoorbeeld kranten. Iedere materiaalsoort heeft onder de knop 'uitgebreid zoeken' zijn eigen mogelijkheden om je zoekactie nog specifiekere te maken.

- Zoeken in kranten
- Zoeken in boeken
- Zoeken in tijdschriften
- Zoeken in radiobulletins

10. Instructiefilmpjes op YouTube.

- Introductie in Delpher.
<https://www.youtube.com/watch?v=LgKW-mPZiyQ>
- Zoeken met operatoren in Delpher
https://www.youtube.com/watch?v=4K_qhWzWXJA
- Werken met materiaal uit Delpher
<https://www.youtube.com/watch?v=jbah6M0eYPO>

DNA test gedaan, en dan?

In de Gen. Magazine voor familiegeschiedenis, jaargang 17, nummer 1, maart 2022, staat vanaf pagina 62 het artikel “Uit de schaduw” van Rob van Drie. Dit zeer interessante artikel gaat over hoe je als donorkind via de matches uit de databanken van DNA-testbedrijven stamboomonderzoek kan doen.

In dit artikel wordt ook uitgelegd hoe je deze matches kunt “lezen”. Dat probeer ik in dit stuk samen te vatten.

Je hebt een DNA test gedaan en opgestuurd naar bijv. My Heritage. Dan krijg je in de loop van de tijd mails met matches. Hoe moet je die matches interpreteren?

Goed nieuws! We hebben nieuwe DNA Matches voor u ontdekt.

 Uw meest relevante DNA matches

Hier ziet u de naam van de match en een link naar de contactpersoon.

 DNA beheerd door Jeanette De leeuw- zijlstra | [Neem contact op met Jeanette](#)

[Bekijk DNA Match](#)

1.3% gedeeld DNA (88.8 cM) duidt op de volgende geschatte verwantschap:
Neef 2 generaties verwijderd - 4e graad neef

Men gebruikt hiervoor het systeem dat in Engelstalige landen gebruikelijk is. Met een *first cousin* heb je een paar grootouders gemeen, met een *second cousin* een paar overgrootouders en met een *third cousin* betovergrootouders etc.

My Heritage heeft de Engelse begrippen een op een vertaald naar het Nederlands: *first cousin* wordt 1^e graads neef, *second cousin* een 2^e graads neef etc.

Dat ziet er in een schema als volgt uit:

Begrip	Relatie	cM
third cousin / 3e graads	betovergrootouders	420 (186-713)
second cousin / 2e graads	overgrootouders	887 (485-1486)
first cousin / 1e graads	grootouders	1754 (984-2462)
	ouders	3485 (2376-3720)

Bij een match vind je ook hoeveel procent DNA je deelt, met tussen haakjes hoeveel cM. cM staat voor centimorgan, de meeteenheid van DNA. Op de website DNA Painter staat bij The Shared cM Project een schema met daarin de verdeling van cM.

Project een schema met daarin de verdeling van cM.

									Great-Great-Grandparent	GGGG Aunt / Uncle		
									Great-Great-Grandparent	GGG Aunt / Uncle		
Half GG-Aunt / Uncle 208 103 – 284	Great-Grandparent 887 485 – 1486							Great-Great-Aunt / Uncle 420 186 – 713	1C3R 117 25 – 238	2C3R 51 0 – 154	Other Relationships	
Half 1C2R 125 16 – 269	Half Great-Aunt / Uncle 431 184 – 668	Grandparent 1754 984 – 2462					Great-Aunt / Uncle 850 330 – 1467	1C2R 221 33 – 471	2C2R 71 0 – 244	3C2R 36 0 – 166	6C 18 0 – 71	
Half 2C1R 66 0 – 190	Half 1C1R 224 62 – 469	Half Aunt / Uncle 871 492 – 1315	Parent 3485 2376 – 3720			Aunt / Uncle 1741 1201 – 2282	1C1R 433 102 – 980	2C1R 122 14 – 353	3C1R 48 0 – 192	4C1R 28 0 – 126	5C1R 15 0 – 56	
Half 3C 48 0 – 168	Half 2C 120 10 – 325	Half 1C 449 156 – 979	Half Sibling 1759 1160 – 2436	Sibling 2613 1613 – 3488	SELF	1C 866 396 – 1397	2C 229 41 – 592	3C 73 0 – 234	4C 35 0 – 139	5C 25 0 – 117	6C2R 13 0 – 45	
Half 3C1R 37 0 – 139	Half 2C1R 66 0 – 190	Half 1C1R 224 62 – 469	Half Niece / Nephew 871 492 – 1315	Niece / Nephew 1740 1201 – 2282	Child 3487 2376 – 3720	1C1R 433 102 – 980	2C1R 122 14 – 353	3C1R 48 0 – 192	4C1R 28 0 – 126	5C1R 21 0 – 80	7C 14 0 – 57	
Half 3C2R 27 0 – 78	Half 2C2R 46 0 – 144	Half 1C2R 125 16 – 269	Half Great-Niece / Nephew 431 184 – 668	Great-Niece / Nephew 850 330 – 1467	Grandchild 1754 984 – 2462	1C2R 221 33 – 471	2C2R 71 0 – 244	3C2R 36 0 – 166	4C2R 22 0 – 93	5C2R 18 0 – 65	7C1R 12 0 – 50	
Half 3C3R 27 0 – 78	Half 2C3R 46 0 – 144	Half 1C3R 60 0 – 120	Half GG-Niece / Nephew 208 103 – 284	Great-Great-Niece / Nephew 420 186 – 713	Great-Grandchild 887 485 – 1486	1C3R 117 25 – 238	2C3R 51 0 – 154	3C3R 27 0 – 98	4C3R 19 0 – 60	5C3R 13 0 – 30	8C 11 0 – 42	

Hopelijk kun je met deze hulpmiddelen iets meer grip krijgen op je DNA matches.

Lidy Kutschruijter.

De veroordeling van Judith Bosmans

In de Genealogica van mei 2021 over mijn grootmoeder Antonia Elisabeth Hendriks (1896 – 1975) heb ik in de bij dit artikel geplaatste stamreeks mijn betovergrootmoeder Geertuida Bosmans en haar moeder Judith Bosmans vermeld.

Onlangs vond ik bij toeval (ik was naar heel iets anders aan het zoeken) op de website van het Brabants Historisch Centrum ("BHIC") een akte waar in Judith Bosmans wegens diefstal werd veroordeeld. Over mijn voormoeder Judith Bosmans is niet zoveel bekend, en daarom was deze vondst een reden om hier eens nader onderzoek naar te doen.

Judith Bosmans was geboren in 1792 in het Noord-Brabantse Beugen, een klein dorpje in de buurt van Boxmeer. Beugen was een dorp waar voornamelijk landbouw werd bedreven, maar er werd ook ijzererts gevonden. Als gevolg hiervan waren er in Beugen diverse kleine ijzersmelterijen. Ook werd het erts tot in de 19e eeuw uitgevoerd naar ijzergieterijen, zoals die van Tegelen. In Beugen zelf waren veel smederijen, die hang- en sluitwerk en siersmeedwerk voor muurankers en hekken produceerden¹. Tot 1942 maakte Beugen deel uit van de gemeente Beugen en Rijkevoort. In 1785 telde Beugen en Rijkevoorts samen ongeveer 1.000 inwoners. Tegenwoordig is Beugen een onderdeel van de gemeente Boxmeer.

De ouders van Judith, Johannes Bosmans (1758-1828) en Willemina Gerrits (1770-1841) waren kleine boeren met eigen landbouwgrond. Judith was een hun de twaalf kinderen, waarvan er vijf jong overleden. Over Judith zelf zijn vrij weinig gegevens te vinden. In 1819 trouwde ze op 26 jarige leeftijd met de ongeveer een jaar jongere boerenknecht Gerard Gerritsz. Hij was afkomstig uit het naburige gehucht Rijkevoort. Binnen twee maanden na het afsluiten van hun trouwen werd hun enige kind, een zoon geboren, die al de volgende dag overleed. Lang heeft het huwelijk met Gerard Gerritsz. niet geduurd, hij overleed al binnen een jaar in 1820.

In 1822 beviel Judith, ongehuwd zijnde, van een dochter genaamd Geertruida (mijn betovergrootmoeder). Dat zal wat geweest zijn in die tijd. Over de mogelijke vader ontbreekt ieder spoor. Het kan (een zoon van) haar toenmalige werkgever geweest zijn. Ze kan ook onvrijwillig zwanger zijn geworden. We weten het niet. Voor de toen 27 jarige boerenknecht Johannes Spierlings was ze, met haar dochttertje, aantrekkelijk genoeg om in 1824 mee te trouwen. Met deze Johannes kreeg ze twee kinderen. Een meisje (Everdina) in 1824 en een jongen (Martinus) in 1827. Dat Johannes Spierling niet de vader van Geertruida was blijkt uit het feit dat hij haar bij zijn huwelijk met Judith niet heeft erkend. Wanneer Geertruida in 1845 trouwt met de uit Sambeek afkomstige schoenmaker Hubertus Hendriks, ontbreekt zowel in de huwelijksakte als in de huwelijks bijlagen ieder spoor van haar vader. Ook het huwelijk tussen Judith Bosmans en Johannes Spierlings heeft niet lang geduurd. Johannes overleed in 1828 op 32 jarige leeftijd.

Op de website van het Brabants Historisch Centrum ("BHIC") vinden we Judith Bosmans in een beslissing van het Hof van Assisen in 's-Hertogenbosch. Op 13 december 1831 besliste het Hof van Assisen te 's-Hertogenbosch² dat Judith Bosmans en haar broer Johannes Bosmans schuldig waren aan het plegen van diefstal van veldvruchten. Zij en haar broer werden veroordeeld tot:

- een half uur te pronk stelling op een daartoe opgericht schavot met een papier op de borst waarop de gepleegde misdaad stond vermeld;
- vijf jaren arbeid in een rasp- of tuchthuis;
- de kosten van de (gerechts)procedure van 94 gulden en 32 cent.

In stukken over de veroordeling staat niet vermeld wat Judith en haar broer Johannes hadden gestolen, maar wel is duidelijk dat het om veldvruchten ging, een gedeelte van de oogst uitmaakte en dat de diefstal in de nachts was gepleegd.

Verskillende verklaringen voor het Vredegerecht in Boxmeer op 3 september 1831³ tegen Johannes Bosmans geven meer duidelijkheid.

Zo lezen wij :

- dat Johannes Bernardus Essing, 40 jaar, gehuwd, pottenbakker te Boxmeer de diefstal meldt van vijf gerwen¹ rogge.
- Johannes Jacobs, 30 jaar, ongehuwd, linnenwever te Boxmeer, verklaart een "gast" te hebben gezien maar niet te weten wie het was.
- Gerardus Heurkes, 34 jaar, ongehuwd, bouwman te Boxmeer en inwonend bij zijn moeder, de weduwe van Hendrik Heurkes, mist 22 gerwen rogge.
- Johannes Jansen, 47 jaar, ongehuwd, bouwman te Boxmeer, mist 50 gerwen rogge.
- Antoon Simons, 27 jaar, ongehuwd, bouwman te Boxmeer, mist 8 gerwen rogge.
- Gertruda Visschers, weduwe van Peter Geurts, 53 jaar, landbouwster te Boxmeer, mist 40 gerwen.
- Jan van Els, 60 jaar, gehuwd, bouwman te Boxmeer mist niets maar had ze ook niet geteld. De aangeklaagde, Johannes Bosmans, was echter wel bij hem komen vragen of hij geen rogge miste.
- Paul Schoofs, 51 jaar, gehuwd, bouwman te Boxmeer, mist 5 gerwen;
en Gradus Sweeren, 34 jaar, gehuwd, bouwman te Boxmeer, mist 16 gerwen.

De hierboven vermelde Johannes Jacobs en Antoon Simons waren gedagvaard om als getuigen een verklaring af te geven voor het Hof van Assisen in de zaak tegen Judith en Johannes Bosmans. Zij kwamen echter niet opdagen, zonder daarvoor een geldige reden op te geven. Het Hof van Assisen veroordeelde hun beiden tot een geldboete van zevenenveertig gulden elk. Een enorm bedrag voor die tijd.

De te pronkstelling op het schavot vond plaats op 22 december 1831 om twaalf uur in de middag op het Marktplaats in 's-Hertogenbosch tegenover het stadhuis. Judith en Johannes

¹ NB: een gerwe of gerve (garve / garf) is een schoof: samengebonden korenhalmen.

waren niet de enigen die op dat moment te pronk werden gesteld. Eveneens te pronk werden gesteld⁴:

1. **Jan Valentijn Nolt.** Hij was op 12 december 1832 door het Hof van Assisen te 's-Hertogenbosch veroordeeld om gedurende een half uur ten toon te worden gesteld op het schavot op het Marktpllein in 's-Hertogenbosch. Hij zou daar staan met een strop om zijn hals, welke strop was vastgemaakt aan de galg. Ook was hij veroordeeld om op het schavot te worden gegeseld (met roeden) en tot het brandmerken van de letters T.P. op zijn rechter schouder. Daarbovenop was hij veroordeeld tot twintig jaren gevangenis⁵.

Jan Valentijn Nolt, ook bekend als Johannes Nolt / Nold, was gedoopt in Heesch (RK) op 3 februari 1783 als zoon van Valentijn Nold en Adriana van Lottom⁶. Hij huwde in Oss op 7 mei 1809 met Anna Claas van Geffen⁷. Voor zover bekend kregen Jan en Anna op 30 oktober 1815 een zoon, genaamd Nicolaas⁸, welk kind echter nog diezelfde dag is overleden⁹.

Op 3 juli 1824 was Jan Valentijn Nolt veroordeeld door het Hof van Assisen in 's-Hertogenbosch¹⁰. Hij was toen koopman in aardappelen te Rotterdam en op het moment van zijn veroordeling voortvluchtig. Hij werd toen samen met zijn broer Frans Valentijn Nolt en ene Jan den Brabander, veroordeeld wegens inbraak en diefstal bij nacht in een bewoond huis. Uit de veroordeling in 1824 blijkt dat hij al twee keer eerder voor een dergelijk feit was veroordeeld. In 1824 werd hij veroordeeld om te pronk te worden gesteld op een schavot met een strop om zijn hals vastgemaakt aan de galg, te worden gegeseld en voorts met de letters T.P. op zijn rechterschouder te worden gebrandmerkt. Daarnaast werd hij veroordeeld tot twintig arbeid in een rasp- of tuchthuis. Jan Valentijn Nolt wist al die jaren uit handen van justitie te blijven. In 1831 werd hij tenslotte opgepakt en veroordeeld conform de uitspraak uit 1824. Toen Jan werd veroordeeld in 1831 was hij 49 jaar oud, van beroep dijkwerker en woonde hij in Antwerpen. Jan Valentijn Nolt heeft niet meer van zijn vrijheid kunnen genieten. Hij overleed, 66 jaren oud, op 27 september 1847¹¹ in het tuchthuis van Leeuwarden als Johannes van den Hek.

2. **Johannes Manders** was op 30 juni 1831 door het Hof van Assisen te 's-Hertogenbosch veroordeeld om gedurende een half uur ten toon te worden gesteld met een strop om zijn hals, welke strop was vastgemaakt aan de galg op het schavot op het Marktpllein in 's-Hertogenbosch. Tevens was hij veroordeeld tot geseling en brandmerking van de letters T.P. op zijn rechter schouder en acht jaren gevangenis¹². Op 14 oktober 1831 was zijn schavotstraf omgezet in een te pronkstelling van een half uur met een papier op zijn borst. Op het papier stonden zijn misdaden vermeld.

Johannes Manders was schuldig bevonden aan een diefstal op een openbare weg waarbij hij gebruik had gemaakt van geweld.

Johannes Manders was geboren en gedoopt in Gemert (doop (RK) 29 september 1803) als zoon van Thomas Manders en Cornelia van Hoof¹³ en van beroep koperslager. Nadat hij zijn achtjarige gevangenisstraf op het Kasteel in Woerden er op had zitten trok hij naar Leiden. Daar heeft hij maar heel kort van zijn vrijheid kunnen genieten. Johannes Manders overleed, 35 jaar oud en ongehuwd, op 25 januari 1839 het Dolhuijsgrachtje in Leiden¹⁴.

3. **Johannes van de Vonde(r)voort** en **Johannes Willem Voets** werden beiden op 20 september 1831 door het Hof van Assisen te 's-Hertogenbosch veroordeeld om gedurende een half uur een half uur te pronk te worden gesteld op een daartoe opgericht schavot met een papier op hun borst waarop de door hen gepleegde misdaad stond vermeld en acht jaar gevangenisstraf¹⁵. Zij waren veroordeeld wegens diefstal. Bij hun veroordeling werd tevens rekening gehouden met de verzwarende omstandigheden dat ze de diefstal gezamenlijk hadden gepleegd en daartoe bij nacht in een bewoond huis hadden ingebroken, dat ze daarbij voorzien waren van wapens en geweld hadden gebruikt.

Johannes van de Vonde(r)voort was 31 jaar oud, geboren in Schijndel, van beroep bouwman.

Johannes Willem Voets was 30 jaar oud, geboren in Den Dungen, dagloner en woonde in Schijndel. Hij was gedoopt in Den Dungen (RK) op 17 april 1800 als zoon van Wilhelmus Andreas Voets en Johanna Gerardi Maas¹⁶. Johannes Willem Voets trouwde in Schijndel op 18 juni 1823 met Johanna Mechel Schellekens¹⁷. Ook hij heeft na zijn vrijlating niet lang van zijn vrijheid kunnen genieten. Hij overleed op negenendertigjarige leeftijd in Schijndel op 17 januari 1839¹⁸.

Johannes (Jan) van de Vonde(r)voort en Johannes Willem Voets waren zwagers. Johannes (Jan) van de Vonde(r)voort, geboren in Schijndel en gedoopt in Dinther (RK)¹⁹ op 5 april 1798, zoon van Antonie van de Vonde(r)voort en Willemijn van den Oetelaar trouwde op 27 oktober 1827 in Schijndel met Adriaantje Voets, geboren in Den Dungen op 18 februari 1804, dochter van Willem Voets en Johanna Maas²⁰. Na zijn vrijlating keerde Jan weer bij zijn vrouw en twee kleine kinderen terug. Hij overleed 50 jaar oud in Schijndel op 25 mei 1849²¹.

4. **Elisabeth Neijssen** werd op 30 juni 1831 door het Hof van Assisen te 's-Hertogenbosch veroordeeld tot een half uur te pronk stelling op een daartoe opgericht schavot met een papier op de borst waarop de door haar gepleegde misdaad stond vermeld en tien jaren arbeid in een rasp- of tuchthuis²².

Elisabeth Neijssen was schuldig bevonden aan inbraak en diefstal in een bewoond huis. Op het moment van de uitspraak van het vonnis op 30 juni 1831 was zij voortvluchtig.

Binnen een half jaar na haar veroordeling werd zijn opgepakt. Op 12 december 1831 werd zij door het Hof van Assisen te 's-Hertogenbosch wederom veroordeeld tot een half uur te pronk stelling en een gevangenisstraf²³. De rechter was blijkbaar milder, de gevangenisstraf bedroeg nu vijf jaar in plaats van tien jaar.

Elisabeth Neijssen, dienstmeid, was geboren en gedoopt in Eersel (RK) op 30 april 1810, als onwettige dochter van Cornelius Jansen en Johanna Neijssen²⁴. Haar laatst bekende woonplaatsen waren was Riethoven (juni 1831) en Valkenswaard (december 1831). Of Elisabeth Neijssen tijdens haar gevangenschap is overleden of dat ze nog is vrijgekomen is de schrijver van dit artikel niet bekend. Er zijn geen gegevens meer over haar gevonden in de archieven van de burgerlijke stand.

Waar Judith en haar broer Johannes gevangen hebben gezeten heb (nog) niet kunnen vinden. De gevangenis register over de jaren 1830 zijn online nog niet beschikbaar. Johannes heeft in 1845 nog een dag gevangen gezeten voor het stelen van bladeren uit de tuinen van enkele inwoners in Boxmeer! Ook onbenullige vergrijpen werden in die tijd streng bestraft.

Nadat hun gevangenisstraf erop zat zijn Judith en haar broer Johannes weer teruggekeerd naar Boxmeer. Toen Judith naar de gevangenis ging waren haar kinderen 4, 7 en resp. 9 jaren oud. Waar deze kinderen in de jaren tijdens Judiths' detentie verbleven is niet bekend. Waarschijnlijk waren zijn bij familie ondergebracht. In ieder geval hebben zij hun moeder een groot deel van hun jeugd moeten missen. Overigens werden de kinderen al op vrij jonge leeftijd te werk gesteld. Uit het bevolkingsregister van Boxmeer van 1836, Judith zal niet lang daarvoor zijn teruggekeerd, blijkt dat zij alleen met haar 13 jarige zoon Martinus Spierling woont. Volgens het bevolkingsregister had ze geen middelen van bestaan. Haar dochters Geertuida (toen 18 jaren oud) en Everdina (toen 17 jaren oud) woonden niet meer thuis. Zij werkten inmiddels als dienstmeisjes en waren zodoende elders in de kost.

Judith vond opnieuw haar geluk met de dienstknecht Leonardus Jonkers, met wie zij in 1841 in het huwelijk trad.

Een korte opmerking over het strafrecht Nederland in de eerste helft van de negentiende-eeuw

Toen het Koninkrijk Holland in 1810 werd ingelijfd bij het Franse Keizerrijk werd in ons land het Franse wetboek van strafrecht, de Code Pénal, ingevoerd. Na de Franse tijd bleef de Code Pénal in het Koninkrijk der Nederlanden, met enkele aanpassingen, gehandhaafd. Zo werden er met het "Gesel- en Worgbesluit"²⁵ van Koning Willem I enkele belangrijke wijzigingen in aangebracht. Zo werd bijvoorbeeld de doodstraf niet meer uitgevoerd door middel van de guillotine, maar met het zwaard of met de strop, door ophanging (mannen) of wurgen (vrouwen). Gevangenisstraffen werden gemaximeerd op 20 jaren. De schavotstraf werd opnieuw ingevoerd (geseling, tepronkstelling en eerloos-verklaring). De schavotstraf werd vaak gecombineerd met een vrijheidsstraf. Bij het geselen en brandmerken werd vastgelegd dat de veroordeelden met een strop om de hals aan de galg werden vastgemaakt om te

benadrukken dat bijna de doodstraf was opgelegd. Ook werd de straf van het zwaard zwaaien opnieuw ingevoerd.

Het brandmerken was afkomstig uit de Code Pénal, dat voorzag in de markering op de rechterschouder van de veroordeelde met een onderscheidend teken van zijn fout: T voor tijdelijke dwangarbeid, TP (Travaux Perpétuels) voor levenslange dwangarbeid (“in het openbaar met een gloeiend ijzer op den rechter schouder ingebrand” art. 201). De tot dwangarbeid veroordeelde vervalser kreeg er bovendien nog de letter F (Fausaire) bij (art. 165)²⁶.

Tot gevangenisstraf veroordeelde mannen, vrouwen en kinderen werden nog in dezelfde tehuizen ondergebracht. In 1833 kwam de eerste jeugdgevangenis in Nederland in Rotterdam. In 1836 kreeg Amsterdam de eerste gevangenis voor meisjes en in 1837 kwam de eerste gevangenis speciaal voor vrouwen in Gouda. De eerste strafgevangenis voor jongens verscheen in 1861 in Doetinchem.

De gevangen hadden geen privacy. Ze brachten hun gevangenisstraf in gemeenschap door: ze sliepen en werkten gezamenlijk in zalen. In 1851 werd het systeem van eenzaam opsluiten, het zogenoemde ‘cellulaire systeem’ ingevoerd. Omdat er nog te weinig cellen beschikbaar waren, werd eenzame opsluiting aanvankelijk beperkt tot gevangenisstraffen van maximaal één jaar.

In 1854 werden de schavotstraffen, dwangarbeid en brandmerken afgeschaft²⁷. Met ingang van 1886 werd de door de Franse overheersers ingevoerde Code Pénal vervangen voor een nieuw Wetboek van Strafrecht.

In de tijd dat de Fransen uit Nederland waren verdreven was Nederland een arm land geworden. Met name in de eerste helft van de negentiende eeuw was Nederland erg arm. Het economisch beleid van koning Willem I, onze “Koopman Koning”, was chaotisch en weinig productief. Na zijn aftreden in 1840 en nog lang daarna, stond koning Willem I bekend als een commerciële amateur die door zijn amateurisme en eigengereidheid het land in zeer grote problemen had gebracht. Hij liet Nederland dan ook bijna failliet achter in 1840. De Nederlandse economie was onder zijn bewind nauwelijks gegroeid. In die jaren leefde ruim 80 procent van de bevolking in armoedige omstandigheden. Van sociale zekerheid had nog niemand gehoord en voor de bedeling was men aangewezen op de goedwillendheid van het lokale armenbestuur. Het is dan ook geen wonder dat de meeste misdaden in die tijd gepleegd werden uit pure armoede. Voor wie een goed beeld wil krijgen van Nederland over de jaren 1815 – 1850 is het boek “De Nederlanden. Het lege land 1800-1850.” van Auke van der Woud een aanrader.

Werkzaal op de zolder van de Goudse vrouwengevangenis ca. 1840

De straffen in de eerste helft van de negentiende eeuw zijn voor onze huidige tijd erg streng. Anders dan in onze huidige tijd werd door de rechters bij het bepalen van de strafmaat geen rekening gehouden met verzachtende omstandigheden. De straf van het te pronkstellen was puur bedoeld om de veroordeelden te schande te zetten en trokken veel publiek.

Fragment genealogie Bosmans

- I **Johannes (Jan) Bosmans**, geboren Beugen 25 maart 1769, gedoopt Beugen (RK) 31 maart 1760, zoon van **Johannes Bosmans** en **Maria van Mil**, landbouwer (1816), dagloner (1828), overleden Boxmeer 6 augustus 1828, trouwt Boxmeer (NG) 3 mei 1789 **Wilhelmina Gerrits**, geboren Beugen 10 oktober 1770, gedoopt Beugen (RK) 19 november 1770, dochter van **Reijnier Gerrits** en **Judith van Els(t)** landbouwster (1816), dagloneres (1828, 1841), overleden Sambeek 8 augustus 1841.

Uit dit huwelijk:

1. **Johannes Bosmans**, gedoopt Beugen (RK) 8 februari 1791. Jong overleden
2. **Judith Bosmans**, volgt II.
3. **Johannes Bosmans**, gedoopt Beugen (RK) 9 februari 1795. Jong overleden.
4. **Johannes Bosmans**, gedoopt Beugen (RK) 12 januari 1797, boerenknecht (1816), dagloner (1840, 1841, 1856), overleden Boxmeer 4 november 1856, trouwt 1^e Oeffelt 7 januari 1827 **Catharina Egberts**, geboren Oploo 26 april 1804, dagloneres (1840), dochter van **Gerard Egberts** en **Geertruida Jacobus Hoebe**n, overleden Boxmeer 23 maart 1840.

Johannes trouwt 2^e Boxmeer 24 april 1841 **Maria Egberts**, gedoopt Oploo (RK) 9 november 1799, dagloneres (1841), dochter van **Johannes Egberts** en **Anna Mensen**, overleden 's-Hertogenbosch (in het krankzinnigengesticht) 26 april 1865. Uit het 1^e en 2^e huwelijk nageslacht.

5. **Anna Maria Bosmans**, gedoopt Beugen (RK) 25 november 1799. Jong overleden.
6. **Helena Bosmans**, gedoopt Beugen (RK) 15 maart 1802, overleden Nijmegen 26 maart 1879, trouwt Nijmegen 19 mei 1830 **Petrus Kloosterman**, geboren Nijmegen 4 december 1792, landbouwer, zoon van **Johannes Kloosterman** en **Johanna Beerens**, weduwnaar van **Johanna Huibers**, overleden Nijmegen 15 oktober 1863.

Uit dit huwelijk nageslacht.

7. **Maria Bosmans**, gedoopt Beugen (RK) 15 juni 1804. Jong overleden.
8. **Martinus Bosmans**, geboren en gedoopt Beugen 10 juni 1806, mandenmaker (1842), dagloner (1862), overleden Boxmeer 15 augustus 1862, trouwt Boxmeer 12 september 1842 **Henrica / Hendrika Katers**, geboren Boxmeer 9 juni 1799 dochter van **Jordaan Katers** en **Johanna van den Hoove**, overleden Boxmeer 28 maart 1869.

Uit dit huwelijk geen nageslacht.

9. **Petronilla Bosmans**, gedoopt Beugen (RK) 29 juli 1808, winkelierster (1849), tapster (1883), overleden Nijmegen 25 november 1883, trouwt Nijmegen 22 november 1849 **Henricus Colvenbach**, gedoopt Velp 8 maart 1802, winkelier (1850), tapper (1860, 1870, 1880), overleden Nijmegen 9 februari 1884, zoon van **Henricus Colvenbach** en **Johanna Arts**.

Uit dit huwelijk geen nageslacht.

10. **Wilhelmus Bosmans**, gedoopt Beugen 9 oktober 1810, overleden Beugen 14 april 1814.
11. **Simon Bosmans**, geboren Beugen 17 mei 1813, overleden Beugen 26 juli 1814
12. **Reinier Bosmans**, geboren Beugen rond 1816, zonder beroep (1869), overleden Beugen 17 augustus 1869, trouwt Boxmeer 11 mei 1858 **Anna Maria Hermens**, geboren Sint Agatha 14 juli 1823, dochter van **Johannes Hermens** en **Geertruida van der Heijden**, overleden te Boxmeer 21 april 1864.

Uit dit huwelijk geen nageslacht.

- II **Judith Bosmans**, gedoopt Beugen (RK) 23 december 1792, overleden Boxmeer 12 december 1858.

Judith trouwt 1^e Boxmeer Beugen 24 oktober 1819 met **Gerardus Gerritsz**, gedoopt Rijkevoort (RK) 21 mei 1794, zoon van **Peter Gerritz** en **Johanna Aerts Kempen**, boerenknecht, overleden Rosmalen 10 september 1820.

Uit dit huwelijk:

1. **Johanna Gerritz**, geboren Beugen 16 december 1819, overleden Beugen 17 december 1819.

Uit een onbekende relatie:

2. **Geertruida Bosmans**, geboren Boxmeer 16 mei 1822, overleden Wateringen 31 juli 1885, begraven Wateringen 4 augustus 1885, trouwt Boxmeer 25 augustus 1845

met **Hubertus Hendriks**, geboren Boxmeer 9 januari 1822, schoenmaker, overleden Wateringen 5 juli 1889, begraven Wateringen 8 juli 1889, zoon van **Anthonius (Antoon) Hendriks** en **Anna Margarita Jansen**.

Uit dit huwelijk nageslacht.

Judith trouwt 2^e Oploo 22 februari 1824 met **Joannes Spierlings**, geboren Wanroij 3 maart 1796, boerenknecht (1824), overleden Boxmeer 10 september 1828, zoon van **Evert Spierlings**² en **Maria Cornelissen**

Uit dit 2^e huwelijk:

3. **Everdina Spierens**, geboren Boxmeer 30 november 1824, dienstmeid (1839), overleden 's-Gravenhage 20 november 1879, trouwt 's-Gravenhage 17 juni 1863 met **Wilhelmus Leonardus Rijgersberg**, geboren 's-Gravenhage 25 maart 1820, winkelier (1863), weduwnaar van **Lambertina Hemmes**, zoon van **Johannes Rijgersberg** en **Izabella Blom**, overleden Amsterdam 25 februari 1895.

Uit dit huwelijk nageslacht.

4. **Martinus Spierling**, geboren Boxmeer 13 oktober 1827, dagloner (1855), trouwt Boxmeer 19 juni 1855 met **Anna van Sonsbeek**, geboren Venlo 5 november 1821, dagloneres (1855), dochter van **Jacobus van Sonsbeek** en **Geertuida Holthuizen**, overleden Boxmeer 12 maart 1901.

Uit dit huwelijk nageslacht.

Judith trouwt 3^e Boxmeer 18 oktober 1841 met **Leonardus Jonkers**, geboren Boxmeer 14 april 1800, dienstknecht (1841), dagloner (1860), overleden Boxmeer 22 mei 1864, zoon van **Johanna Jacoba Jonkers**. Leonardus Jonkers trouwt 2^e Boxmeer 19 oktober 1860 met **Petronella Theunissen**, gedoopt Overloon (RK) 3 juni 1802, dagloneres (1860), weduwe van **Jacobus Seroi**, dochter van **Peter Theunissen** en **Maria Willems**, overleden Boxmeer 25 augustus 1884.

Uit dit 3^e huwelijk geen nageslacht.

Maurice Kruijk

¹<https://beugen.info/over-het-dorp/>

² BHIC, Hof van Assisen, 's-Hertogenbosch, 1831, toegangsnr. 21, inventarisnr. 9, rolnr. 33

³ BHIC, Vrederegerecht Boxmeer, 1831, toegangsnr. 21, inventarisnr. 1309

⁴ BHIC, Processen-verbaal van executie arresten strafzaken, 1812-1856, Den Bosch, toegangsnr. 21. Inventarisnr. 11.A

⁵ BHIC, Hof van Assisen, 's-Hertogenbosch, 1831, toegangsnr. 21, inventarisnr. 9, rolnr. 32

⁶ BHIC, Heesch, RK doopboek 1750-1810, archiefnr. 1440, inventarisnr. 2, blad 113

⁷ BHIC, Oss, RK trouwboek 1764-1833, archiefnr. 1452, inventarisnr. 30, blad 67

⁸ BHIC, Heesch RK doopboek 1750-1810, archiefnr. 1440, inventarisnr. 2, blad 113

⁹ BHIC, Herpen, Overlijdensregister 1815, archiefnr. 50, inventarisnr. 3713, aktenr. 31

¹⁰ BHIC, Hof van Assisen, 's-Hertogenbosch, 1824, toegangsnr. 21, inventarisnr. 6, rolnr. 72

¹¹ Allefriezen.nl, Overlijdensregister 1847, archiefnr. 1002, Gemeentebestuur van Leeuwarden, 1811-1941 - Historisch Centrum Leeuwarden, inventarisnr. 3733, aktenr. 0675

¹² BHIC, Hof van Assisen, 's-Hertogenbosch, 1831, toegangsnr. 21, inventarisnr. 9, rolnr. 15

¹³ BHIC, RK doopboek 1806-1810, archiefnr. 8044, Gemeentearchief GEMERT-BAKEL, inventarisnr. 10, blad 186

¹⁴ www.erfgoedleiden.nl, Overlijdensakten 1839, archiefnr. 0516, Stadsarchief van Leiden (Stadsbestuur (SA III)) (1816-1929), inventarisnr. 4960, aktenr. 83

² In deze opstelling zijn de achternamen zoals vermeld in de BS vermeld. Opvallend is dat dochter Everdina en zoon Martinus een afwijkende achternaam hebben.

-
- ¹⁵ BHIC, Hof van Assisen, 's-Hertogenbosch, 1831, toegangsnr. 21, inventarisnr. 9, rolno. 23
- ¹⁶ BHIC, Den Dungen, Rooms-Katholiek doopboek 1749-1810, archiefnr. 1433, inventarisnr. 8, blad 127r
- ¹⁷ BHIC, Huwelijksregister Schijndel 1823, archiefnr. 50, inventarisnr. 7026, aktenr. 20
- ¹⁸ BHIC, Overlijdensregister Schijndel 1839, archiefnr. 50, inventarisnr. 7074, aktenr. 4
- ¹⁹ BHIC, Dinther, RK doopboek 1778-1810, archiefnr. 1432, inventarisnr. 5, blad 69
- ²⁰ BHIC, Huwelijksregister Schijndel 1827, archiefnr. 50, inventarisnr. 7027, aktenr. 15
- ²¹ BHIC, Overlijdensregister Schijndel 1847, archiefnr. 50, inventarisnr. 7075, aktenr. 49
- ²² BHIC, Hof van Assisen, 's-Hertogenbosch, 1831, toegangsnr. 21, inventarisnr. 9, rolno. 17
- ²³ BHIC, Hof van Assisen, 's-Hertogenbosch, 1831, toegangsnr. 21, inventarisnr. 9, rolno. 31
- ²⁴ RHC Eindhoven, DTB Eersel, toegangsnr. 10225, inventarisnr. 13.6, folio 175
- ²⁵ Staatsblad 1813 (11 december), nr. 10
- ²⁶ Bijdrage tot de kennis van eenige lijfstraffen, Mr. L. W. D. Schreur, Vrije Universiteit Amsterdam, 1904
- ²⁷ Gevangen voorouders, Onderzoek in negentiende-eeuwse gevangenisarchieven, door R.J.F. van Drie

De Schiedamse kuiper en reder Bruijn Rembrantsz

Bij het online onderzoek naar mijn Schiedamse voorouder¹ kuiper en reder **Bruijn Rembrantsz.** (geb. c. 1540-ovl. ca 1608) vond ik dat hij en zijn vrouw **Bastiaentgen Dircksd.** in Schiedam een kuiphuis, werkplaats, schuur en erf hadden met de naam Gatenburgh. De ligging van Gatenburgh wordt in het Oud Notarieel Archief van Schiedam, vooral in de Giftboeken die het onroerend goed beschrijven, meestal aangeduid als 'liggend over de haven

¹ Mijn afstamming van Bruijn Rembrantsz. en Bastiaentgen Dircksd. loopt zowel via mijn vader als mijn moeder, die beide afstammen van Hermanus van der Most (Schiedam 1804-Avereest 1873). Van Hermanus loopt de kwartierstaat omhoog via zijn moeder Maria van der Most > haar vader Tobias van der Most > zijn moeder Margarita Leendertsdr. Heereman > zijn moeder Trijntje Jacobdsdr. Soeteman > haar moeder Berbera Leenders > haar moeder Maritgen Bruijnen en > haar ouders Bruijn en Bastiaentgen.

in het West-Nieuweland'. Behulpzaam bij het zoeken van Gatenburgh op oude kaarten is dat er vandaag de dag een bed en breakfast Gatenburgh is in Schiedam aan de Lange Haven 107: <https://www.bedandbreakfast.nl/nl/a/73925/gatenburgh-bed-breakfast/>. Met behulp van deze geografische verwijzing had ik de plek snel teruggevonden op de oude kaart van Schiedam van Jacques de Gheijn uit 1598. Als je goed kijkt (op zeven uur; zuidwestelijk) op de kaart zie je bedrijfspanden, haringplaatsen, timmerwerven en een scheepswerf liggen.

Bruijn Rembrantsz, had voor zijn werk als kuiper een flinke werkplaats nodig. Hij kocht grote partijen hout in en maakte daar putemmers, tobbes, tonnen en vaten van met duigen en hoepels. Uit de eerder genoemde Giftboeken weten we dat Bruijn onder het toezien van de Schiedamse keurmeester **Pieter Woutersz. Scherp** zijn hout inkocht in Amsterdam. Ze verbleven dan in een herberg (o.a. het Jopen Vat) en namen er goed de tijd voor om het aangeboden hout te inspecteren. Ze waren zich er goed bewust van dat het binnenste deel van een getoonde houtstapel nogal kon afwijken van het buitenste deel en zorgden ervoor dat afspraken over de kwaliteit van het hout en de te leveren hoeveelheid goed in het koopcontract terecht kwamen. Bruijn bewaarde zijn handelswaar in schuren en loodsen op Gatenburgh. Hoe groot de omvang van zijn bedrijf was bleek toen hij was overleden en zijn zoon kuiper **Cornelis Bruijsz.** en schoonzoon **Jan Pietersz. Groenewegen** in 1611 gesommeerd werden door de stad Schiedam om de plaats en schuren leeg op te leveren aan de inmiddels rechtmatige eigenaar: **Cornelis Jacobsz. van Vlaardingen**. Deze kon zijn helft van de plaats niet gebruiken omdat de schuren allemaal van onder tot boven volstonden met tonnen.²

Als reder verzorgde Bruijn ook het vervoer van haring en zout en was het erg praktisch dat schepen bij Gatenburgh gemakkelijk konden aanleggen om te laden en lossen. De schepen die hij bevrachtte voeren van Schiedam naar Rotterdam en Delft, maar ook verder weg naar het Groningerland, Emden in Duitsland en Caen in Frankrijk. De Tachtigjarige Oorlog met gevaren op zee en handelsembargo's veroorzaakte nogal eens dat de handel stillag, schepen gekaapt werden of schippers gevangen werden genomen. Deze informatie is allemaal aangetroffen in de Schiedamse Giftboeken die online via Hogenda te raadplegen zijn als je lid bent van de Hollandse Genealogische Databank / Ons Voorgeslacht.

Willy van der Most

² Oud Rechdelijk Archief Schiedam. Inventarisnummer 334. Giftboek. Akten van transport van onroerende zaken etc. 16-09-1610 t/m 27-01-1615. 392 Dubbele folio's. Bewerking door Anthonius van der Tuijn (Rhoon z.j.) Nr. 88 folio 36 d.d. 14-03-1611.

Je hebt geen bet-betovergrootvader

Als u naar de serie Verborgen Verleden heeft gekeken dan heeft u vast wel vele malen van de bekende Nederlander wiens stamboom werd onderzocht de term “bet-betovergrootvader” of “bet-betovergrootmoeder” gehoord. Voor iedere generatie terug in het verleden wordt eenvoudig een extra “bet” aan overgrootvader of overgrootmoeder toegevoegd, zonder dat dat deze persoon in het programma wordt gecorrigeerd. Ook de termen over-overgrootvader/moeder en over-over-overgrootvader/moeder hoor je nogal eens. Met over-over-overgrootvader/moeder wordt dan de betovergrootvader/moeder bedoeld en met over-over-over-overgrootvader de vader respectievelijk de moeder van de betovergrootvader/moeder. Bij de Britse televisieserie “Who Do You Think You Are?” is het al net zo erg. Als kijker krijg je dan de indruk dat de door de bekende Nederlander genoemde term correct is. Met het toenemen van de generaties worden op de televisie gehanteerde benamingen onoverzichtelijk lang.

Nu neem ik het de desbetreffende bekende Nederlanders niet kwalijk dat zij met onjuiste termen strooien. Zij weten niet beter, maar de programmamakers zouden meer duidelijkheid kunnen verschaffen.

Om te komen tot uniforme publicaties van stamboomonderzoekresultaten zijn in de Genealogie veel voorkomende begrippen, zoals bijvoorbeeld genealogie, parenteel, stamboom en stamreeks, gedefinieerd. Zo is het voor elke stamboomonderzoeker duidelijk wat er wordt bedoeld. Dit geldt ook de benamingen van onze voorouders. Voor de hierboven vermelde onoverzichtelijke lange benamingen zijn in het verleden alternatieve benamingen bedacht. Zo is er voor elke generatie van personen waarvan we afstammen een Nederlandse benaming bedacht. Het is een lange lijst, maar deze is niet moeilijk te leren. De bekendste benamingen kent vrijwel iedereen: ouders, grootouders, overgrootouders en betovergrootouders. Achtereenvolgens wordt daar het voorvoegsel oud-, stam-, edel-, en voor- voorgeplaatst.

De persoon die bij genealogisch onderzoek als uitgangspunt dient (vaak is dat de onderzoeker zelf of zijn of haar (klein)kind)) wordt aangemerkt met de term proband. Bij een kwartierstaat wordt de proband ook wel de kwartierdrager of kwartierdraagster genoemd.

De in de Genealogie afgesproken termen voor onze voorouders is als volgt:

Generatie	Benaming
1	Proband
2	Ouder
3	Grootouder
4	Overgrootouder
5	Betovergrootouder
	OUD
6	Oud ouder

- 7 **Oud** grootouder
- 8 **Oud** overgrootouder
- 9 **Oud** betovergrootouder

STAM

- 10 **Stam** ouder
- 11 **Stam** grootouder
- 12 **Stam** overgrootouder
- 13 **Stam** betovergrootouder

STAM OUD

- 14 **Stam oud** ouder
- 15 **Stam oud** grootouder
- 16 **Stam oud** overgrootouder
- 17 **Stam oud** betovergrootouder

EDEL

- 18 **Edel** ouder
- 19 **Edel** grootouder
- 20 **Edel** overgrootouder
- 21 **Edel** betovergrootouder

EDEL OUD

- 22 **Edel oud** ouder
- 23 **Edel oud** grootouder
- 24 **Edel oud** overgrootouder
- 25 **Edel oud** betovergrootouder

EDEL STAM

- 26 **Edel stam** ouder
- 27 **Edel stam** grootouder
- 28 **Edel stam** overgrootouder
- 29 **Edel stam** betovergrootouder

EDEL STAM OUD

- 30 **Edel stam oud** ouder
- 31 **Edel stam oud** grootouder
- 32 **Edel stam oud** overgrootouder
- 33 **Edel stam oud** betovergrootouder

VOOR

- 34 **Voorouder**
- 35 **Voor** grootouder
- 36 **Voor** overgrootouder
- 37 **Voor** betovergrootouder

VOOR OUD

- 38 **Voor oud** ouder
- 39 **Voor oud** grootouder
- 40 **Voor oud** overgrootouder
- 41 **Voor oud** betovergrootouder

VOOR STAM

- 42 **Voor stam** ouder
- 43 **Voor stam** grootouder
- 44 **Voor stam** overgrootouder
- 45 **Voor stam** betovergrootouder

VOOR STAM OUD

- 46 **Voor stam oud** ouder
- 47 **Voor stam oud** grootouder
- 48 **Voor stam oud** overgrootouder
- 49 **Voor stam oud** betovergrootouder

VOOR EDEL

- 50 **Voor edel** ouder
- 51 **Voor edel** grootouder
- 52 **Voor edel** overgrootouder
- 53 **Voor edel** betovergrootouder

VOOR EDEL OUD

- 54 **Voor edel oud** ouder
- 55 **Voor edel oud** grootouder
- 56 **Voor edel oud** overgrootouder
- 57 **Voor edel oud** betovergrootouder

VOOR EDEL STAM

- 58 **Voor edel stam** ouder
- 59 **Voor edel stam** grootouder
- 60 **Voor edel stam** overgrootouder
- 61 **Voor edel stam** betovergrootouder

VOOR EDEL STAM OUD

62	Voor edel stam oud ouder
63	Voor edel stam oud grootouder
64	Voor edel stam oud overgrootouder
65	Voor edel stam oud betovergrootouder

De term “ouder” in iedere hier boven vermelde generatie kan worden vervangen voor “vader” resp. “moeder”. Dus voor bijvoorbeeld generatie 7 wordt gesproken over oud grootvader en oud grootmoeder.

In bovenstaande lijst is benaming voorouder specifiek de benaming voor iemand van wie men 33 generaties terug af stamt. In een algemeen meer gebruikte betekenis betekent het woord voorouder iemand van wie men afstamt.

In bovenstaande lijst is de stamvader de benaming voor een mannelijke voorouder van wie men 9 generaties terug van af stamt. Daarnaast kan de term stamvader ook de betekenis hebben van de oudst bekende mannelijke voorvader die als de oudste van zijn familie beschouwd wordt, omdat hij de eerste was met een bepaalde familienaam, de oudst bekende of de eerste van deze familie in een bepaalde streek, enz.

Nu is het niet mijn bedoeling dat de bekende Nederlanders in de serie Verborgen Verleden de benamingen van bovenstaande lijst gaan gebruiken. Het gros van de televisiekijkers kent deze benamingen ook niet. In plaats van de benaming bet-bet-betovergrootmoeder, kunnen ze het beter spreken van de grootmoeder of oma van mijn betovergrootmoeder. Dat snappen veel meer mensen.

Maurice Kruijk

Bronnen:

- NGV informatiebundel beginners – afdeling Flevoland

Inhoudsopgave

Agenda	2
Verslag van de excursie naar KB Den Haag.	3
Excursie naar Koninklijke Bibliotheek in Den Haag.	3
Willem Hollak, herbergier te Ommen	5
Lezing door Bas Wiltschut over GensDataPro.	7
Strategiediscussie in de ALV van 19 maart 2022.	8
Verslag van de AV van 21-05-2022	9
Famillement Amsterdam 2022	10
Opzoeken in krantenarchief van Delpher.	11
DNA test gedaan, en dan?	13
De veroordeling van Judith Bosmans.....	15
De Schiedamse kuiper en reder Bruijn Rembrantsz.....	25
Je hebt geen bet-betovergrootvader	27
Inhoudsopgave	31
Bestuur.....	32
Redactie	32
Voorouderspreekuren.....	32

Bestuur

Willy van der Most	voorzitter
Piet Peeters	secretaris en 2-de afgevaardigde
Maurice Kruijk	penningmeester
Lidy Kutschruiter	lid en notulist
Wim Sijses	webmaster en 1-ste afgevaardigde

Coördinatoren:

Peter Bedeker	Coördinatie en organisatie Voorouderspreekuren.
Antoinette Timmermans	Planning en organisatie lezingen en excursies.

Redactie

Maurice Kruijk
Piet Peeters

Voorouderspreekuren

Almere

Peter Bedeker
Antoinette Timmermans
Piet Peeters
Joop Campfens
Hub van Helvoort
Geert Baas

Emmeloord

Willem Braam
Jaap van Woudenberg
Harry Kramer

Kampen

Neel Wijshake

Lelystad

Jonny Serno
Maurice Kruijk

Swifterbant en Dronten

Fred van der Zwan